

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

==== Izpitna pola 2 ====

Obča geografija – Geografija Slovenije

Sobota, 27. avgust 2022 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpiti poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpiti pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 5 praznih.

Barvna priloga ima 4 strani (17–20).

M 2 2 2 5 0 1 1 2 0 2

3/20

Prazna stran

OBRNITE LIST.

Obča

1. Opišite tri posledice deagrarizacije.

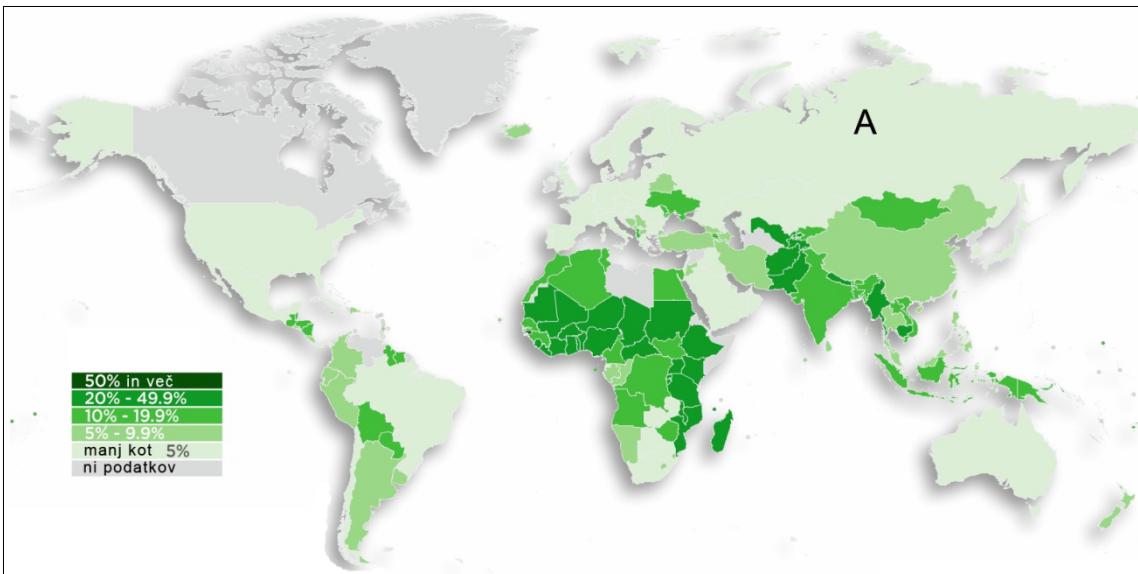
1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki)

2. Obkrožite črko pred ustreznim naslovom karte na sliki 1.

Slika 1

(Prirejeno po: <https://howmuch.net/articles/role-agriculture-around-the-world>. Pridobljeno: 30. 9. 2020.)

- A Delež obdelovalnih površin
- B Delež namakalnih površin znotraj kmetijskih zemljišč
- C Delež kmetijstva v BDP
- D Delež poljedelstva v kmetijstvu

(1 točka)

3. Opišite naravni vzrok, ki omejuje kmetovanje na območju, ki je na sliki 1 v nalogi 2 označeno s črko A.

(1 točka)

M 2 2 2 5 0 1 1 2 0 5

4. Imenujte zemljško kategorijo (rabo tal) in obliko kmetijstva glede na vložena sredstva na sliki 6 v barvni prilogi.

Zemljška kategorija: _____

Oblika kmetijstva glede na vložena sredstva: _____

(2 točki)

5. Pojasnite negativni vpliv kmetovanja, prikazanega na sliki 6 v barvni prilogi, na okolje.

(2 točki)

6. Pojasnite razlog za povečanje pridelave hrane v razvitih državah, čeprav so se obdelovalne površine ponekod celo zmanjšale.

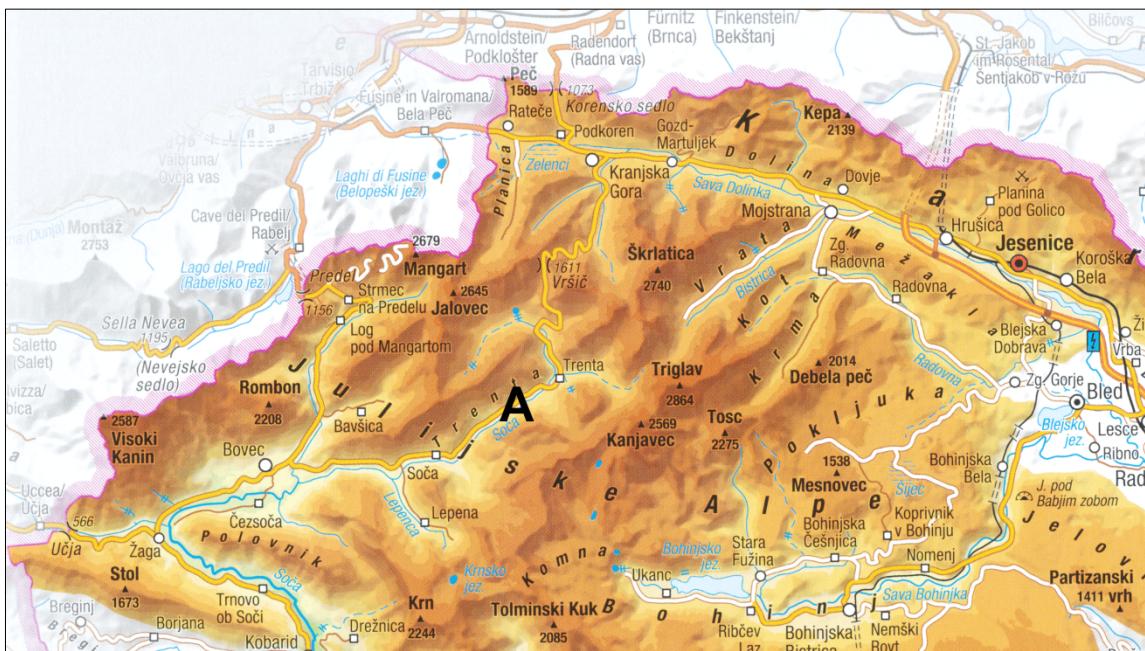

(2 točki)

Slovenija 1

7. Imenujte geološko obdobje najintenzivnejšega preoblikovanja doline, ki je na sliki 2 označena s črko A, in imenujte prevladujočo kamnino, ki gradi vrhove v alpskih pokrajinah.

Slika 2

(Prirejeno po: Atlas Slovenije za osnovne in srednje šole, str. 44. Mladinska knjiga. Ljubljana, 2014)

Geološko obdobje: _____

Ime kamnine: _____

(2 točki)

8. Obkrožite črki pred pravilnima trditvama.

- A Pohorje se je dvignilo v mlajšem paleozoiku in ga večinoma gradijo magmatske in metamorfne kamnine.
- B Kotline so nasute s prodom in peskom mezozojske starosti.
- C Ledeniške in rečne doline so rezultat erozije in akumulacije.
- D Obpanonska gričevja so večinoma iz laporja in gline, zato hitreje preperevajo.

(2 točki)

M 2 2 2 5 0 1 1 2 0 7

9. Na sliki 7 v barvni prilogi so s številkami od 1 do 5 označena nekatera območja Slovenije. K vsakemu opisu v preglednici napišite ustrezno številko območja.

	Območje je zgrajeno iz neprepustnih kamnin, na katerih preperina hitro zdrsne.
	Na območju je reka nasula vršaj, na katerem so rodovitne prsti vplivale na razvoj kmetijstva.

(2 točki)

10. Pojasnite vpliv notranjih sil na oblikovanje pokrajine, ki je prikazana na sliki 2 v nalogi 7.

(2 točki)

11. Pojasnite nastanek reliefne oblike v Ljubljanski kotlini, ki je na sliki 8 v barvni prilogi označena s črko A.

(2 točki)

Slovenija 2

12. Obkrožite dva opisa, ki veljata za prebivalstvo Slovenije.

visoka rodnost   negativen migracijski saldo   prevladuje zrelo prebivalstvo

tretja faza demografskega prehoda   naravni prirast okoli 0 %

(2 točki)

13. Pri posamezni trditvi obkrožite DA, če je trditev pravilna, ali NE, če je napačna.

DA   NE   Najštevilnejša skupina zamejskih Slovencev živi na Madžarskem.

DA   NE   Slovenci v Avstriji se lahko izobražujejo v slovenščini tudi v srednji šoli.

DA   NE   Slovenska manjšina v Italiji živi tudi v Podjuni.

(2 točki)

14. Opišite dva vpliva priseljevanja po 2. svetovni vojni na družbeno sestavo prebivalstva Slovenije.

1 _____

2 _____

(2 točki)

15. Na sliki 9 v barvni prilogi je prikazano število prebivalcev Slovenije, ki so se ob popisu leta 2002 opredelili za pripadnike treh narodnih manjšin v Sloveniji. Imenujte manjšino, ki je v legendi označena s črko A, in opišite eno pravico, ki jo imajo pripadniki avtohtonih narodnih manjšin v Sloveniji.

Manjšina (A): _____

Opis: _____

(2 točki)

16. Napišite vrsto selitev glede na prevladajoč vzrok za izseljevanje iz Slovenije neposredno po 2. svetovni vojni in opišite dva razloga za te selitve.

Vrsta selitev: _____

Opis:

1 _____

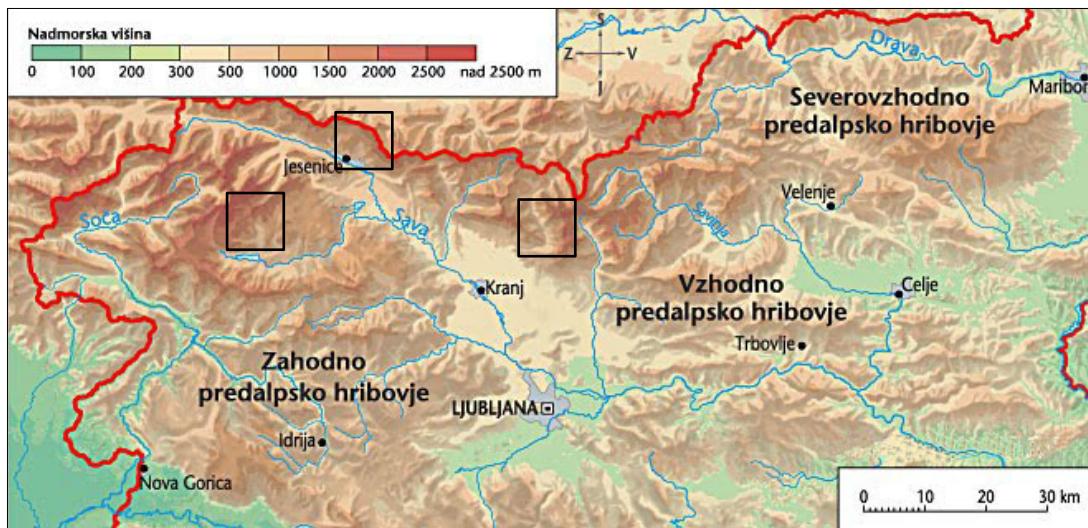
2 _____

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 1

17. Na sliki 3 v okvirček vpišite T, kjer je Triglav, in G, kjer je Grintovec.

Slika 3

(Prirejeno po: <https://sites.google.com/site/slovenske0pokrajine/slovenske-pokrajine/alpske-pokrajine>: Pridobljeno: 30. 9. 2020.)

(2 točki)

18. Dopolnite trditvi tako, da pri vsaki vpišete ustrezno ime ene ali dveh Alpskih pokrajin.

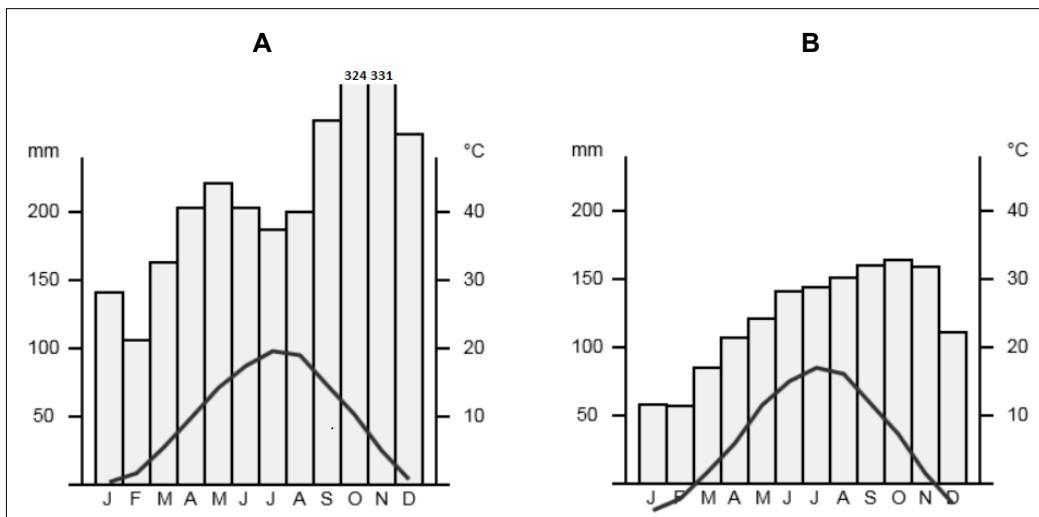
Alpska pokrajina, kjer potekajo tudi smučarski teki na Pokljuki, se imenuje _____.

Jezersko leži na stiku med _____ in _____.

(2 točki)

19. Na sliki 4 sta s črkama A in B označena klimograma dveh slovenskih krajev v Alpskih pokrajinih. Eden je v Zgornjesavski dolini, drugi pa v dolini ob srednjem toku Soče. Izpišite črko klimograma, ki prikazuje podnebje kraja, ki leži v Zgornjesavski dolini, in opišite vzrok za razlike v temperaturah med krajema.

Slika 4

(Prirejeno po: http://meteo.ars.si/met/sl/climate/tables/normals_81_10/. Pridobljeno: 23. 10. 2020.)

Črka klimograma: _____

Opis: _____
(2 točki)

20. Primerjajte kamninsko zgradbo Karavank in Kamniško-Savinjskih Alp ter pojasnite njen vpliv na gostoto rečne mreže.

(2 točki)

21. Z opisom vzroka in posledice pojasnite družbenogeografski dejavnik, ki je prispeval k razvoju mesta Tržič.

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 2

22. Imenujte mesto, ki je na sliki 10 v barvni prilogi označeno s črko A, in reko, ki je označena s črko B.

A (mesto): _____

B (reka): _____

(2 točki)

23. Opišite demografsko značilnost, po kateri se Brkini razlikujejo od Vipavske doline, in hidrološko značilnost, po kateri so podobni Vipavski dolini.

Opis (demografska značilnost): _____

Opis (hidrološka značilnost): _____

(2 točki)

24. Imenujte tip podeželskega naselja, ki je značilen za pokrajino, prikazano na sliki 11 v barvni prilogi. Pri trditivah, ki se nanašata na Goriška brda, obkrožite DA, če je trditev pravilna, ali NE, če je napačna.

Tip podeželskega naselja: _____

Zaradi depopulacije je vse več opuščenih vinogradov in sadovnjakov.

DA   NE

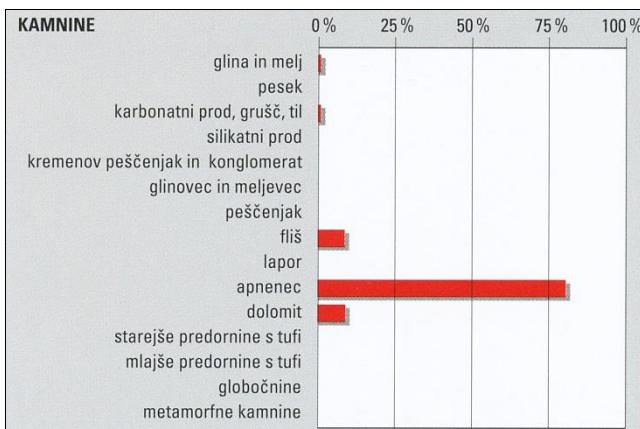
Goriška brda so z južne strani odprta za podnebne vplive z morja, s severozahodne strani pa so izpostavljena burji.

DA   NE

(2 točki)

25. Slika 5 prikazuje kamninsko zgradbo ene od Obsredozemskih pokrajin. Imenujte tip prsti, ki je značilen za to pokrajino, in pojasnite vpliv te prsti na poljedelstvo.

Slika 5

(Vir: Perko, D., 1999: Slovenija. Pokrajine in ljudje, str. 236. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Tip prsti: _____

Pojasnitev: _____
_____
_____

(2 točki)

26. Pojasnite dve spremembi po izgradnji drugega tira železniške proge med Koprom in Divačo.

1 _____
_____
_____

2 _____
_____
_____

(2 točki)

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

13/20

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 2 2 5 0 1 1 1 2 1 5

15/20

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

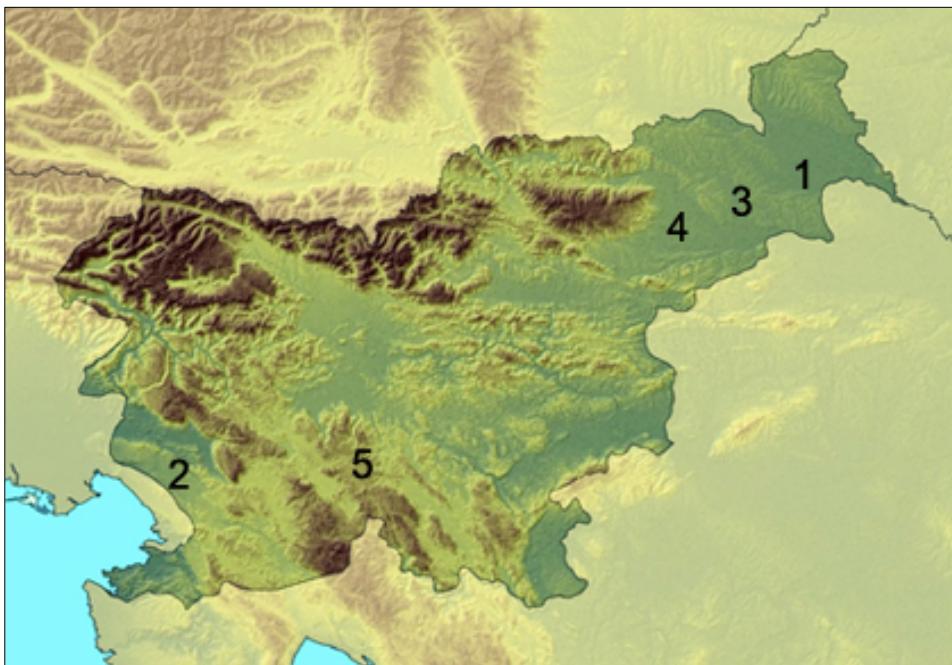

Barvna priloga (k Izpitni poli 2)

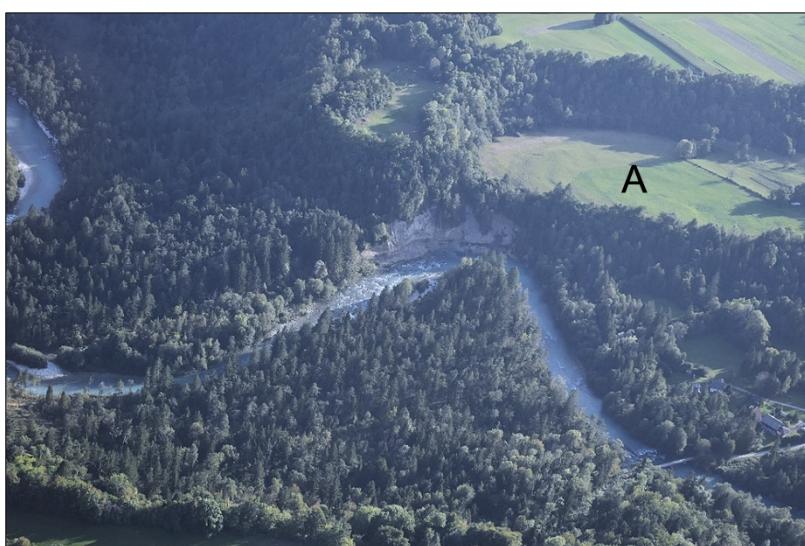
Slika 6

(Vir: https://marjankogelnik.files.wordpress.com/2015/02/0522_mz_farming2.jpg. Pridobljeno: 30. 9. 2020.)

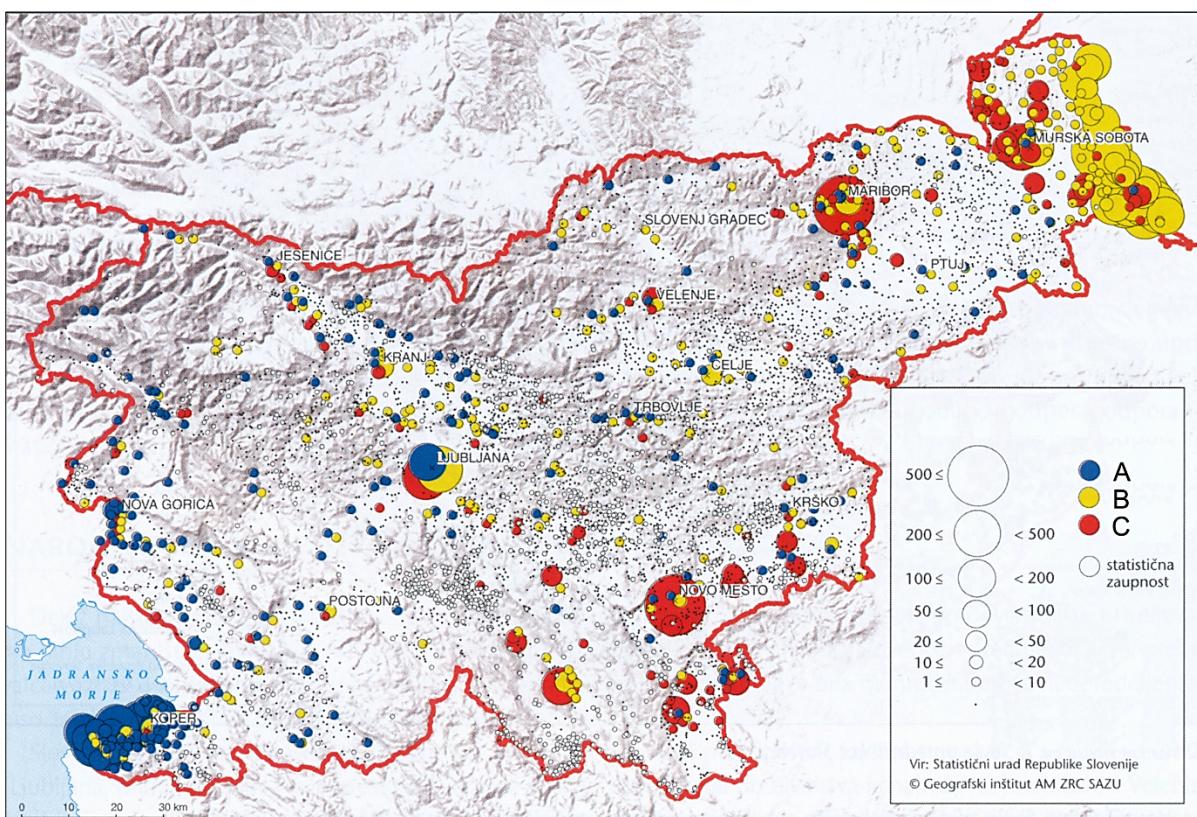

Slika 7

(Prirejeno po: https://www.reddit.com/r/MapPorn/comments/8pt1vj/relief_map_of_slovenia_1885_1290/. Pridobljeno: 22. 10. 2020.)

Slika 8

(Foto: Z. Y.)

Slika 9

(Priredjeno po: Senegačnik, J., in drugi, 2008: Slovenija 1, geografija za 3. letnik gimnazij, str. 70. Modrijan. Ljubljana)

Slika 10

(Prirejeno po: Atlas Slovenije za osnovne in srednje šole, str. 22. Mladinska knjiga. Ljubljana, 2014)

Slika 11: Goriška brda

(Vir: <https://www.nina-potuje.com/izlet-v-goriska-brda-znamenitosti/>. Pridobljeno: 1. 7. 2020.)